Why Do We Recite הלל *On* חנוכה

Source 1

תלמוד בבלי מסכת ערכין דף י' עמ' א'–שנים עשר יום בשנה מכה בחליל וכו'. מאי שנא הני? הואיל ויחיד גומר בהן את ההלל, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק, שמונה עשר ימים שהיחיד גומר בהן את ההלל: שמונה ימי החג, ושמונה ימי חנוכה, ויום טוב הראשון של פסח, ויום טוב של עצרת; ובגולה עשרים ואחד: תשעה ימי החג, ושמונה ימי חנוכה, ושני ימים טובים של פסח, ושני ימים טובים של עצרת.

Translation: On twelve days in the year was the flute played etc. Why just on these days? Because an individual completes the Hallel psalms on them. For R. Johanan said in the name of R. Simeon b. Jehozadak: There are eighteen days on which an individual who resides in Eretz Yisroel completes the Hallel: the eight days of Succos including Shemini Atzeres , the eight days of Hanukkah, the first Festival day of Pesach and the Festival day of Shavuos. In the Diaspora one praying individually completes the Hallel on twenty-one days: the nine days of Succos including Shemini Atzeres and Simchas Torah, the eight days of Hanukkah, the two Festival days of Pesach, and the two Festival days of Shavuos.

Source 2

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיז' עמ' א'–תנו רבנן: הלל זה מי אמרו? רבי אליעזר אומר: משה וישראל אמרוהו בשעה שעמדו על הים. הם אמרו (תהלים קטו') לא לנו ה' לא לנו; משיבה רוח הקודש ואמרה להן (ישעיהו מח) למעני למעני אעשה. רבי יהודה אומר: יהושע וישראל אמרוהו בשעה שעמדו עליהן מלכי כנען; הם אמרו, לא לנו ומשיבה וכו'. רבי אלעזר המודעי אומר: דבורה וברק אמרוהו בשעה שעמד עליהם סיסרא. הם אמרו: לא לנו, ורוח הקודש משיבה ואומרת להם למעני למעני אעשה. רבי אלעזר בן עזריה אומר: חזקיה וסייעתו אמרוהו, בשעה שעמד עליהם סנחריב. הם אמרו לא לנו, ומשיבה וכו', רבי עקיבא אומר: חנניה מישאל ועזריה אמרוהו בשעה שעמד עליהם נבוכדנצר הרשע, הם אמרו לא לנו ומשיבה וכו'. רבי יוסי הגלילי אומר: מרדכי ואסתר אמרוהו בשעה שעמד עליהם המן הרשע, הם אמרו: לא לנו ומשיבה וכו'. וחכמים אומרים: נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק, ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהם לישראל, ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן.

Translation: Our Rabbis taught: Who uttered this Hallel? R. Eleazar said: Moses and Israel uttered it when they stood by the Red Sea. They exclaimed, 'Not unto us, not unto us,' and the Holy Spirit responded. 'For mine own sake, for mine own sake, will I do it.' R. Judah said: Joshua and Israel uttered it when the kings of Canaan attacked them. They exclaimed, 'Not unto us [etc.]' and the Holy Spirit responded etc. R. Eleazar the Modiite said: Deborah and Barak uttered it when Sisera attacked them. They exclaimed, 'Not unto us [etc.].' and the Holy Spirit responded. 'For Mine own sake, for Mine own sake, will I do it.' R. Eleazar b. 'Azariah said: Hezekiah and his companions uttered it when Sennacherib attacked them. They exclaimed, 'Not unto us [etc.]' and the Holy Spirit responded etc. R. Akiba said: Hananiah, Mishael and Azariah uttered it when the wicked Nebuchadnezzar rose against them. They exclaimed, 'Not unto us etc.,' and the Holy Spirit responded etc. R. Jose the Galilean said:

copyright 2017. The Beurei Hatefila Institute, www.beureihatefila.com, Abe Katz, Founding Director

Mordecai and Esther uttered it when the wicked Haman rose against them. They supplicated, 'Not unto us etc.', and the Holy Spirit responded etc. But the Sages maintain: The prophets among them enacted that the Israelites should recite at every epoch and at every trouble — may it not come to them! — and when they are redeemed, they recite it in thankfulness for their delivery.

Source 3

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיח' עמ' ב'–אמר רבי יוסי: יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום, הרי זה מחרף ומגדף! כי קאמרינן, בפסוקי דזמרא.

Translation: R. Jose [also] said: May my portion be of those who recite the entire Hallel every day. But that cannot be so, for Mar said: He who reads Hallel every day blasphemes and reproaches the Divine Name? — He must be referring to Pseukei D'Zimra.

Source 4

מלכים ב', יח', כט'–כה אמר המלך אל־ישיא לכם חזקיהו כי־לא יוכל להציל אתכם מידו: ל ואל־יבטח אתכם חזקיהו אל־ה' לאמר הצל יצילנו ה' ולא תנתן את־העיר הזאת ביד מלך אשור: לא אל־תשמעו אל־חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש־גפנו ואיש תאנתו ושתו איש מי־בורו: לב עד־באי ולקחתי אתכם אל־ארץ כארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ זית יצהר ודבש וחיו ולא תמתו ואל־תשמעו אל־חזקיהו כי־יסית אתכם לאמר ה' יצילנו: לג ההצל הצילו אלהי הגוים איש את־ארצו מיד מלך אשור: לד איה א–להי חמת וארפד איה אלהי ספרוים הנע ועוה כי־הצילו את־שמרון מידי: לה מי בכל־א–להי הארצות אשר־הצילו את־ארצם מידי כי־יציל ה' את־ירושלם מידי:

Translation:: 29. Thus said King Sanheriv, Let not Hezekiah deceive you; for he shall not be able to save you from his hand; 30. Nor let Hezekiah make you trust in the Lord, saying, The Lord will surely save us, and this city shall not be delivered to the hand of the king of Assyria. 31. Do not listen to Hezekiah; for thus said the king of Assyria, Make an agreement with me and come out to me, and then eat every man from his own vine, and every one from his fig tree, and drink every one the waters of his cistern; 32. Until I come and take you away to a land like your own land, a land of grain and wine, a land of bread and vineyards, a land of oil olive and of honey, that you may live, and not die; and listen not to Hezekiah, when he misleads you, saying, The Lord will save us. 33. Had any of the gods of the nations saved at all his land from the hand of the king of Assyria? 34. Where are the gods of Hamath, and of Arpad? Where are the gods of Sepharvaim, Hena, and Ivah? Have they saved Samaria from my hand? 35. Who among all the gods of the countries, have saved their country from my hand, that the Lord should save Jerusalem from my hand?

Source 5

מלכים ב', יט', טו'– ויתפלל חזקיהו לפני ה' ויאמר ה' א–להי ישראל ישב הכרבים אתה־הוא הא–להים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את־השמים ואת־הארץ: טז הטה ה' | אזנך ושמע פקח ה' עיניך וראה ושמע את דברי סנחריב אשר שלחו לחרף א–להים חי: יז אמנם ה' החריבו מלכי אשור את־הגוים ואת־ארצם: יח ונתנו את־א–להיהם באש כי לא א–להים המה כי אם־מעשה ידי־אדם עץ ואבן ויאבדום: יט ועתה ה' א–להינו הושיענו נא מידו וידעו כל־ממלכות הארץ כי אתה ה' א–להים לבדך:

copyright 2017. The Beurei Hatefila Institute, www.beureihatefila.com, Abe Katz, Founding Director

Translation: 15. And Hezekiah prayed before the Lord, and said, O Lord G-d of Israel, who dwells between the kerubim, you are the G-d, You alone, of all the kingdoms of the earth; You have made heaven and earth. 16. Lord, bend your ear, and hear; open, Lord, your eyes, and see; and hear the words of Sennacherib, who has sent him to taunt the living G-d. 17. Of a truth, Lord, the kings of Assyria have destroyed the nations and their lands, 18. And have thrown their gods into the fire; for they were no gods, but the work of men's hands, wood and stone; therefore they have destroyed them. And therefore, O Lord our G-d, I beseech you, save us from his hand, that all the kingdoms of the earth may know that you are the Lord G-d, you only.

copyright 2017. The Beurei Hatefila Institute, www.beureihatefila.com, Abe Katz, Founding Director